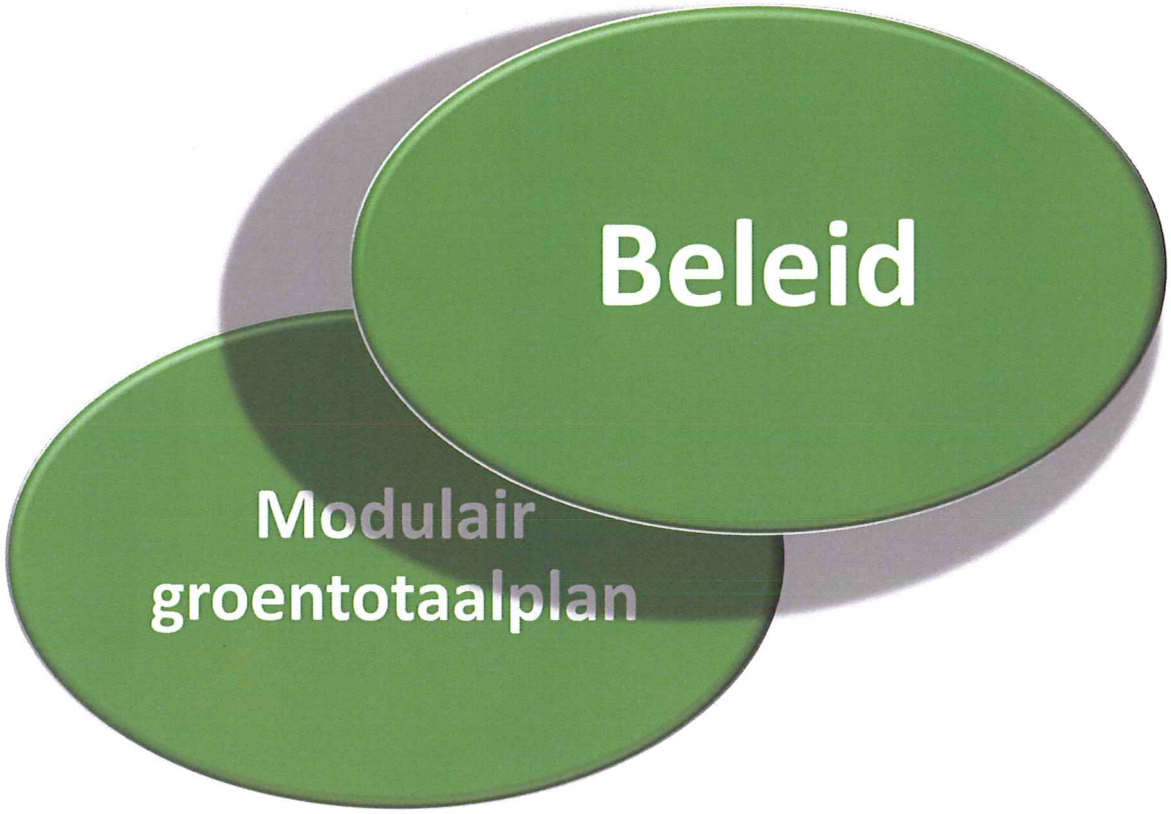
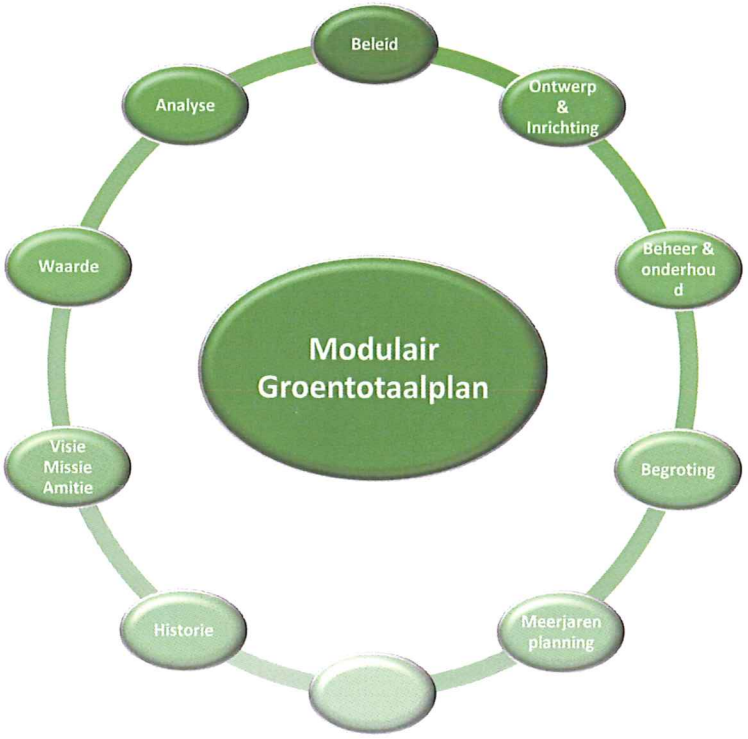
Groenbeleidsplan Terschelling

Colofon

Product:	Groenbeleidsplan Terschelling 28 november 2014
Opdrachtgever:	Gemeente Terschelling
Begeleiders:	• Dhr. E van Leunen (Beleidsmedewerker Fysieke leefomgeving) • Dhr. R. Sixma
Opdrachtnemer:	Witteveen Advies • Dhr. N. Witteveen (Steller) • Dhr. J. ten Pas (Redactie inhoudelijk)

Samenvatting

De huidige en toekomstige bewoners en bezoekers van Terschelling willen in een aantrekkelijke gemeente wonen en verblijven. Met respect voor de huidige kwaliteiten zal de gemeente investeren in de identiteit van het landschap, ecologische verbindingen en kwaliteit boven kwantiteit stellen. Voor de kernen geldt specifiek dat de bomen de dragers zijn van de groenstructuur, een groene hoofdstructuur wordt behouden en versterkt, groen en water worden gecombineerd en de "groene parels" worden versterkt en geoptimaliseerd. In aanleg en beheer wordt daarbij gestuurd op diversiteit in het groensortiment, ruimte reservering voor groen en streven naar mechanische onkruidbeheersing en ziekte-, en plaagbestrijding.

Op basis van deze beleidsuitgangspunten zijn de doelstellingen gericht op sfeer en imago, verbinding, afstemming van functies en nemen optimaal ruimtegebruik in de openbare ruimte. Er wordt onderscheid gemaakt in hoofdgroenstructuur, wijkgroen-structuur, buurtgroen en bijzondere objecten (de groene parels).

Ontwerp en aanleg van groen is bepalend voor de potentiele waarde en kwaliteit van groen. Bij inrichten is het van belang dat de locatie en de eisen van het groen goed worden afgestemd om problemen, als worteldruk en problemen in de kroonprojectie, in de beheerfase te voorkomen. Bij inrichting wordt bewust gekozen voor een levensvatbaar oppervlak aan groen en robuuste beplanting zodat duurzame instandhouding mogelijk is. Daarbij gelden specifieke uitgangspunten voor specifieke structuurelementen. Entreegebieden van kernen dienen herkenbaar terug te komen. Verbindingswegen worden voorzien van karakteristieke elzensingels. Ontsluitingswegen krijgen een lichte bomenpartij eventueel opgefleurd met sierbeplanting. Woonstraten krijgen een onderscheidende beplanting in vorm, kleur en/of bloeivorm. Op pleinen is vaak gelegenheid om de ruimte in te vullen met sierheesters en boomgroepen als de recreatieve druk dit toelaat. Om kwaliteit en duurzaamheid van deze ruimtelijke gebieden te borgen is een overzicht opgenomen van ruimtelijke gebieden met groentypologieën en bijbehorende plantensoorten met eigenschappen die passen bij de beoogde karakters van de ruimtelijke gebieden.

Uiteindelijk is groen aan vervanging toe door gebruiksdruk, standplaats of levensduur van de beplanting. In dit beleid zijn afschrijvingstermijnen opgenomen om vervanging te kunnen voorspellen en budgeten te kunnen reserveren. Onder druk van functieverandering van de openbare ruimte verdwijnt er af en toe wat groen. Om het groene imago van Terschelling te behouden is groencompensatie een handig hulpmiddel.

In het plan zijn zes parels beschreven die bijzonder zijn omdat ze ieder voor zich een aparte identiteit hebben en een specifieke functie kennen. Voor elke parel wordt ingegaan op de functie, waarde en eventueel specifiek beheer. De verschillende functies zijn door diverse redenen ontstaan en vervullen verschillende maatschappelijke behoeftes. Voor elke functie zijn uitgangspunten beschreven. Als drager van landschappelijke en groene kwaliteiten hebben de parels ook een grote economische waarde. Daarnaast spelen de parels een rol als infiltratiegebied op een groter schaalniveau. In het beheer van de parels is gekozen voor een combinatie van natuurwaarden, belevingswaarde en behoud door verjonging.

Het openbaar groen vertegenwoordigt een groot gemeenschappelijk kapitaal. Het duurt vaak jaren voordat een gewenst eindbeeld is bereikt. Met het toepassen van de juiste onderhoudsmethoden (ontwerpbewust beheren) wordt het groen optimaal in stand gehouden en tijdig pleksgewijs hersteld. Daarvoor maken veel gemeentes gebruik van het zogenaamde IBOR model, (Integraal Beheer Openbare Ruimte), dat zich richt op beoogde kwaliteitsbeelden.

In deze IBOR - aanpak gaat het om het resultaat, de output, in plaats van om de inspanning en inzet, de input. De bijbehorende kwaliteitscatalogus richt zich voornamelijk op de zichtbare beeldkwaliteit, de cosmetisch kant oftewel, hoe schoon en netjes het is. Technische groenkwaliteit wordt vervolgens bepaalds aan de hand van monitoring en inspecties. Middels monitoren ontstaan impulsen voor het resultaatgerichter inzetten van middelen. Monitoren van groenvoorzieningen en bomen kan zowel gericht zijn op visuele inspectie als inspectie van de technische kwaliteit. Dit toetsingsproces is een uitgelezen kans om bewonersparticipatie in te zetten. Samen met omwonenden kan de kwaliteit in beeld gebracht worden. Dit verhoogd inzicht en acceptatie van beleid bij participanten.

Terschelling heeft natuurlijke en ecologische structuren. Deze liggen hoofdzakelijk in het buitengebied. In de kernen zijn mogelijk ook ecologische waarden te vinden. Deze zullen bij nieuwe ontwikkelingen nader onderzocht moeten worden. Specifieke ecologische waarden kunnen in een ander module worden uitgewerkt. In het verlengde van ecologische waarde ligt biodiversiteit. Biodiversiteit wordt bevorderd door variatie aan te brengen in bij voorkeur gebiedseigen beplanting. Een positief neven effect is dat er ook minder ziekten en plagen voorkomen. Binnen de gemeente zijn soms tijdelijk locaties beschikbaar om deze een tijdelijke inrichting te geven en zo biodiversiteit te stimuleren. Daarbij moet rekening worden gehouden met de zoute omgeving, harde wind en schrale zandgrond.

Een duurzame instandhouding wordt geborgd door de juiste inrichting, beheer en onderhoud. Duurzaam is een breed begrip dat in veelomvattend is. Voor dit groenbeleid is duurzaamheid vooral het juiste groen op de juiste plek, beheerbewust ontwerpen en ontwerpbewust beheren, integraal werken, een gevarieerde sortimentskeuze, streekeigen plantgoed maar ook energiezuinig materieel groenafval toepassen als biomassa of composteren en gebruik van milieu vriendelijke bestrijdingsmiddelen als niets anders meer helpt.

Veiligheid is een belangrijk aandachtspunt in de openbare ruimte. Er is een verdeling te maken in sociale en fysieke veiligheid. Sociale veiligheid heeft betrekking op beleving en gevoel van veiligheid en wordt geborgd door goed doorzicht, goede bereikbaarheid, aantrekkelijkheid voor meerdere doelgroepen, overzichtelijkheid en hoog onderhoudsniveau bij verblijfplekken.

Fysieke veiligheid wordt beheerst door overzichtelijkheid in verkeerssituaties, geen giftige- en stekelplanten en gevaarlijk water bij speelvoorzieningen, geen overhangende takken op rijbanen, geen natuurlijk afval die gladheid veroorzaken en geen opdruk van boomwortels door ruimte te geven in de ondergrond.

De doelstellingen van het beleid zijn uitgewerkt waarbij voor elk doel de inrichting, beheer & onderhoud en gebruik & beleving uitgewerkt zijn. Voor sfeer en imago betekend bijvoorbeeld dat instandhouding van karakteristieke beplantingselementen, het beheer afstemmen op het ontwerp en sociale en fysieke veiligheid optimaliseren. Voor verbinding betekend onder meer dat met groen verzachten van overgangen in bebouwingsdichtheid, beheer gericht op ecologische waarden en gebruiksgroen integreren met natuurontwikkeling in de randzones. Voor de afstemming van functies betekend dit bijvoorbeeld bereikbaarheid van de gebieden aanpassen op de functie, variatie in onderhoudsniveaus en groen ontsluiten voor plekken waar minder groen aanwezig is. Voor het doel optimaal ruimtegebruik in de openbare ruimte wordt gezocht naar functie combinatie, groencompensatie, herstel, vervanging en burgerparticipatie bij keuzetrajecten.

Voor het implementeren van het beleid is een financieel overzicht gegeven van het in stand houden van de aanwezige groenvoorziening op Terschelling. Om een deugdelijke implementatie te borgen zijn vervolgacties als het opstellen van de module "groenbeheerplan" en "bomenbeheerplan" opgenomen.

INHOUD

Samenvatting

INHOUD 1

1. Inleiding 3

1.1. Aanleiding 3

1.2. Beleidsuitgangspunten 3

1.3. Doelstellingen 4

1.4. Status 4

1.5. Uitwerking 5

2. Groenstructuur 6

2.1. Structuurelementen 6

2.2. Gewenste groenstructuur 6

2.3. Belang van Bomen 7

3. Ontwerp en Inrichting 9

3.1. Ontwerp 9

3.2. Duurzaamheid 11

3.3. Groensoort 12

3.4. Afschrijving 13

3.5. Kwantitatief en kwalitatief groenbehoud 13

4. Parels 14

4.1. Uitgangspunten 14

4.2. Parel 1 Tussen de Stilen en Europalaan 15

4.3. Parel 2 Vogelbosje Van Heusdenweg / Dennenweg (Oude kwekerij van Staatsbosbeheer) 16

4.4. Parel 3 Begraafplaats 16

4.5. Parel 4 Bos Burgemeester van Heusdenweg 17

4.6. Parel 5 Bos langs duinrand en dorpsrand Parnassiaweg/Prinses Margrietlaan 18

4.7. Parel 6 De groene vingers 18

4.8. Gebruik 19

5. Beheer en onderhoud 20

6. Monitoren 22

6.1. Principes 22

6.2. Participatie 23

7. Functies 24

7.1. Ecologie 24

7.2. Biodiversiteit 24

7.3. Duurzaamheid 25
7.4. Veiligheid 26
8. Uitwerking groenbeleid 27
8.1. Behoud en versterken van sfeer en imago 27
8.2. Groen als verbindende factor 27
8.3. Gebruik, beleving en waarden van groen afstemmen 28
8.4. Afwegen en claimen van ruimte in de openbare ruimte 29
9. Financiën 30
10. Vervolgacties 31
Bijlagen .....
Bijlage 1. Groenstructuurkaarten .....
Bijlage 2. Specificatie begroting .....
Bijlage 3. Overzicht parels .....
Bijlage 4. De natuurwetenschappelijke waarde van de naaldbosrestanten binnen W.-Terschelling..

1. Inleiding

Deze module "groenbeleidsplan" maakt onderdeel uit van het modulair groen totaalplan en legt het beleid van het openbaar groen op Terschelling vast. In 2006 is een concept groenbeleidsplan opgesteld. Deze module gaat daar verder op in. Voor de dorpskernen op Terschelling is behoefte aan een nadere definiëring van het groenbeleid. Het groenbeleidsplan geeft kaders om het beheer en onderhoud uit te kunnen voeren om zo tot de gewenste ambitie te komen. Ook geeft het duidelijkheid hoe we omgaan met gemeentelijk groen en waarom we dat doen. Het beleid is geënt op duurzame instandhouding.
In 2004 is het Landschapsontwikkelingsplan voor Terschelling opgesteld. Hierin is vastgelegd wat de uitgangspunten en ontwikkelpunten zijn van het landschap.

1.1. Aanleiding

De huidige en toekomstige bewoners en bezoekers van Terschelling willen in een aantrekkelijke gemeente wonen en verblijven. Met respect voor de huidige kwaliteiten zal de gemeente investeren in duurzaam beheer en verbeteringen. Het belangrijkste voor de verwezenlijking van die ambitie is het zorgdragen voor een duurzame groenstructuur en een volwaardige plaats van het groen in de woon- en werkomgeving maar ook zeker voor de recreatie en toerisme op het eiland. Daarvoor is een duidelijke keuze vereist om een samenhangende en functionele groenstructuur op het eiland te waarborgen. Dit beleid geeft aan hoe de gemeente Terschelling om wil gaan met haar openbaar groen. Daarmee kan ook richting burgers en bezoekers worden uitgelegd waarom bepaalde maatregelen genomen worden en welke afwegingen daarin zijn gemaakt.

1.2. Beleidsuitgangspunten

De nadruk ligt op duurzaamheid, biodiversiteit en veiligheid. In dit groenbeleid wordt rekening gehouden met duurzaam en betaalbaar openbaar groen. De huidige situatie is het uitgangspunt. Daarnaast staat ontwikkeling en behoud van de diverse waarden van het groen centraal.

1. Basisuitgangspunten
    a. De identiteit van het landschap is de drager van de groenstructuur. Hierbij wordt aangesloten op de beleidsuitgangspunten van het Landschapsontwikkelingsplan. De identiteit van de ligging van een gebied binnen de landschappelijke structuur geeft typering aan de betreffende groenstructuren.
    b. Kwaliteit wordt boven kwantiteit gesteld en duurzame instandhouding is het uitgangspunt.

2. Uitgangspunten voor de kernen
    a. Bomen zijn de dragers van de groenstructuur en worden behouden.
    b. Behouden en versterken van de aanwezige groene hoofdstructuur. (deze groenstructuur staat in kaarten in de bijlage opgenomen)
    c. De "groene parels" in het bebouwd gebied worden versterkt en geoptimaliseerd naar de functie.

3. Uitgangspunten voor de werkwijze
    a. Diversiteit in het groensortiment vergroot de variatie en verkleind de kans op ziekten en plagen.
    b. Bij nieuwe uitbreiding of renovatie wordt voldoende ruimte voor groen gereserveerd. Dit betekend een kwantificering in hoeveelheden groen en het verwerken van deze kosten in de exploitatieopzet van bouwplannen.
    c. Streven naar 100% mechanische onkruidbeheersing en ziekte-, en plaagbestrijding.

1.3. Doelstellingen

Op basis van de beleidsuitgangspunten zijn de volgende doelstellingen gevormd:

1. Behoud en versterken van sfeer en imago
   Het openbare groen is een van de factoren die de sfeer van de bebouwde leefomgeving en het imago van de gemeente (mede) bepalen.

2. Groen als verbindende factor
   Door het aangeven van structuur en verbanden ontstaat samenhang in de openbare ruimte.

3. Gebruik, beleving en waarden van groen op elkaar afstemmen
   Het gebruik van groenvoorzieningen hangt samen met de aard, omvang, inrichting en bereikbaarheid van die voorzieningen. Het gebruik en beleving moet afgestemd zijn op de behoefte.

4. Afwegen en claimen van ruimte in de openbare ruimte
   Om het groene karakter en imago van het eiland te borgen is het noodzakelijk dat er voorwaarden met betrekking tot zowel de boven- als ondergrondse ruimte in beleid worden vastgelegd.

Tevens geeft het groenbeleid t.a.v. de ruimtelijke inrichting een richting aan voor (toekomstige) ontwikkelingen, zonder hierbij in te gaan op specifieke locaties of onderwerpen. Deze worden nadien verder uitgewerkt in uitvoerings- en beheerplannen. Voor de gemeente biedt het groenbeleid handvatten voor een doelmatiger beheer en het realiseren van de gewenste situatie van het groen in de gemeente.

1.4. Status

De omschreven beleidsuitgangspunten vormen de leidraad bij beslissingen over het groen voor de komende jaren. Dit beleid heeft diverse verbindingen met overige beleid. Indien raakvlakken ontstaan met andere beleidsvelden binnen de gemeente wordt een afweging gemaakt van relevantie. Beleid van hogere overheden zoals provincie, waterschap of rijk liggen boven dit groenbeleidsplan.

1.5. Uitwerking

De gemeente zal in het kader van het groenbeleid voorgestane maatregelen in overleg met belanghebbenden nader moeten concretiseren en uitvoeren door haar inrichtings-, beheer- en uitvoeringsplannen bij en / of op te stellen en daarover te communiceren. Extern met bewoners, overlegpartners als bedrijfsleven, natuur- en milieuorganisaties, woningbouwcorporaties, weg- en waterbeheerders en andere belanghebbende partijen en intern met andere afdelingen om zo draagvlak voor het voorgestane beleid te krijgen.

Verbindingsweg bij entree dorp met dubbele bomenrij van de 1e grootte, die de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen en tot volwasdom uit kunnen groeien. Functioneel, versterking identiteit en herkenning zijn hier prima en duurzaam op elkaar afgestemd.

2. Groenstructuur

2.1. Structuurelementen

Terschelling is in cultuur gebracht als één grote samenhang tussen landschap en bebouwing, met voornamelijk een agrarische functie in de polder. Groen is zeer divers en kan in verschillende situatie dienst doen bij het ondersteunen en bepalen van karakters, passend bij de diverse functies. In verschillende plannen, wordt veel aandacht besteed aan groen, maar uiteindelijk is de functie van een gebied bepalend voor de invulling van het groen en het karakter.

In de centra en woonwijken van de dorpen is de bebouwing overwegend beeldbepalend, waarbij groen een ondersteunende en structurerende functie heeft dat past bij dat karakter. Andere delen, zoals bijvoorbeeld sportterreinen, begraafplaatsen, bungalowparken en dergelijke, hebben juist weer een overwegend groen karakter. Deze elementen hebben een autonome en meer robuuste groenkwaliteit. Het groen in het buitengebied en natuurlijk groen worden uitvoerig beschreven in het Landschapsontwikkelingsplan. Dit groen geeft de gemeente haar natuurlijke karakter.

De landschappelijke structuur vormt het raamwerk van Terschelling. De groenstructuur ondersteund dit groene raamwerk en zet het groene raamwerk van Terschelling door in de dorpen. Deze structuur bestaat voornamelijk uit de landschappelijke onderlegger en vormt het uitgangspunt voor het groenbeleid en de ontwikkelingen. De groenstructuur kan op verschillende manieren worden ingedeeld (ligging, functie of niveau) maar valt veelal samen met de andere structuren van verkeer, water en bebouwing. Bij nieuwe plannen moeten afwegingen gemaakt worden in het ruimtegebruik voor tal van functies. Groen is daarbij gelijkwaardig aan beleidsdisciplines als verkeer, spelen en water mits een duidelijke functie aan het groen wordt toegerekend. Om de kwaliteit van het groen in de toekomst te behouden, wil de gemeente de bestaande groenstructuur handhaven en waar mogelijk versterken. Gebruik, inrichting en beheer van het groen worden op elkaar afgestemd. Nieuw groen wordt duurzaam aangelegd en mogelijke knelpunten in gebruik-inrichting- beheer van groen worden opgelost. Door een duidelijke functies aan het groen te koppelen, behoudt groen zijn waarde in de tijd.

De openbare ruimte wordt door alle burgers en bezoekers gebruikt en daarmee beleeft. Om de beleving van groen te bevorderen ligt het voor de hand om het groen te koppelen aan gebieden. Het groen geeft identiteit aan het verblijfsgebied en bepaalt de indruk die men heeft van de gemeente. Met het begeleiden van routes met verschillende typen groen bevordert de gemeente de herkenbaarheid. Naast de belevingswaarde heeft groen ook een belangrijke functie als oriëntatiepunt. Met het toepassen van het juiste type groen aansluitend op de functie en inrichting van de betreffende gebieden kan de overzichtelijkheid worden bevorderd en het verkeersgedrag positief worden beïnvloed.

2.2. Gewenste groenstructuur

In de bijlage 1 wordt op kaart concreet de indeling van de groenstructuur weergegeven. Het realiseren van de ambitie hangt af van de fysieke, ruimtelijke en financiële mogelijkheden. In nieuwe uitbreidingslocaties of grootschalige renovaties wordt de inpassing van groen op een

duurzame manier geïntegreerd, waarbij de belangen van bewoners worden afgewogen tegen de maatschappelijke raakvlakken zoals biodiversiteit, natuurontwikkeling en duurzaamheid.
In nieuwe wijken en ontwikkellocaties worden de huidige normen voor minimale afmetingen en hoeveelheden toegepast. Er wordt onderscheid gemaakt in hoofdgroenstructuur, wijkgroenstructuur, buurtgroen en bijzondere objecten (de groene parels). Parels of potentiele parels zijn locaties als; de begraafplaatsen, vogelbosje/duintuin, bos achter De Stilen en gemeentehuis, bos strook Europalaan/van Heusdenweg, uitbreiding west Aletalaan, etc. Deze worden op de kaart aangegeven en in het volgende hoofdstuk "Ontwerp en inrichting" nader beschreven.

Oude begraafplaats midden in West is een groene parel die bijzondere aandacht verdient.

2.3. Belang van Bomen

Bomen hebben heel veel (neven)functies maar moeten vanuit de beleving voornamelijk de stedenbouwkundige structuur versterken en accentueren. Door hun formaat en levensduur spelen bomen een beeldbepalende rol in de groenstructuren. Dit betreft in de eerste plaats de monumentale of bijzondere bomen.
Het kan zowel gaan om laanbeplantingen, als om boomgroepen en solitairen. Veel bomen oud of beeldbepalend en van onschatbare waarde. Vooral deze bomen moeten daarom extra zorgvuldig behandeld en verzorgd worden.

Bij de keuze van een boombeplanting moet uitgegaan worden van voldoende beschikbare ruimte, zowel ondergronds als bovengronds. De inrichting van de infrastructuur is hierbij vaak een probleem. Tijdige betrokkenheid bij de integrale planvorming is dan ook van groot belang.

Bomen zorgen ook voor schaduw. In sommige situaties is dat in de ogen van aanwonenden een reden om de boom te kappen. Als beleid wordt aangehouden dat naar maatregelen wordt gezocht om de overlast zoveel mogelijk te beperken. Indien een tuin de gehele dag volledig in de schaduw ligt is kappen van de boom een laatste optie.

Het kappen van bomen ten behoeve van zonnepanelen is geen optie. We mogen ervan uitgaan dat over het algemeen de bomen eerder in de perken staan dan de panelen op het dak worden aangebracht. Een boom groeit en dat weet iedereen. Anderzijds zal de gemeente bij nieuwe inrichting zoveel mogelijk rekening houden met bestaande situaties als zonnepanelen.

Geen duurzame inrichting van de zonnepanelen. De zonnepanelen hadden beter op een andere locatie kunnen liggen. Gezien de omvang van de bomen was het duidelijk dat hier hinder door schaduw plaats zou gaan vinden.

De mate waarin bomen een geleidende en verbindende werking hebben op het stedenbouwkundige weefsel is bepalend voor hun bijdrage aan de boomstructuur. Om dit belang aan te geven worden de volgende niveaus onderscheiden:

- De primaire bomenstructuur, voornamelijk bestaande uit elzensingels, langs de verbindingswegen;
- De secondaire bomenstructuur langs de ontsluitingswegen;
- Bomen en boomstructuur in woonstraten;
- Historische bomen
- Bijzondere en monumentale bomen

De vertaling van deze inrichting wordt meegenomen in het beleids- en beheerplan voor bomen die worden toegevoegd aan het groentotaalplan.

3. Ontwerp en Inrichting

3.1. Ontwerp

In deze paragraaf wordt nader ingegaan met welke aspecten rekening gehouden moet worden om te komen tot een verantwoord groenontwerp. Als één van de beleidsuitgangspunten geldt dat het groen een belangrijke bijdrage moet leveren aan de inrichting van de openbare ruimte, het moet beeldbepalend en ondersteunend zijn voor het karakter van de afzonderlijke functies in die openbare ruimte. In eerste instantie wordt de inrichting vooral afgestemd op een functionele afhandeling/verdeling waarbij kwaliteit door het gebruik van typische materialen wordt toegevoegd. Een ontwerp moet de identiteit van het gebied versterken.
Een daadwerkelijk kwalitatieve inrichting begint in het planstadium. Door de synergie op te zoeken tussen ontwerp en beheer (beheerbewust ontwerpen en ontwerpbewust beheren) kan men een openbare ruimte creëren die duurzaam en efficiënt in stand gehouden kan worden en die voldoet aan de functionele basis en eisen voor gebruik. Een duurzame instandhouding voorkomt kapitaalvernietiging en is het meest efficiënt voor de beheerkosten.

Bij inrichten is het van belang dat de locatie en de eisen van het groen goed worden afgestemd om problemen, als worteldruk, problemen in de kroonprojectie, in de beheerfase te voorkomen. Bij inrichting wordt bewust gekozen voor een levensvatbaar oppervlak aan groen zodat duurzame instandhouding mogelijk is. De volgende minimale oppervlakten gelden als stelregel:

- In woonwijken minimaal 5 vierkante meter voor heesters (m.u.v. hagen)
- Hagen: minimaal 3 meter lengte of 3 vierkante meter aan oppervlak (blokhaag)
- Bosplantsoen/ natuurlijke beplanting minimale breedte 5 meter.
- Grasstroken minimaal 1,5 meter breed en minimaal 10 vierkante meter oppervlak.
- Natuurlijke begroeiing als ruigte minimaal 10 meter breed.

Bij bomen gelden andere stelregels:

- Bomen van de 1^{e} grootte hebben doorgaans een hoogte vanaf 12 meter en hebben daarom een plantafstand 12-14 meter in de rij en 10 meter tussen de rijen nodig. Toepassing hoofdzakelijk langs verbindingswegen, begraafplaatsen en op pleinen.
- Bomen van de 2^{e} grootte hebben doorgaans een hoogte van 6-12 meter en hebben daarom een plantafstand van 10 - 12 meter in de rij en 8 meter tussen de rijen nodig. Toepassing hoofdzakelijk langs ontsluitingswegen van dorpen en wijken.
- Bomen van de 3^{e} grootte hebben doorgaans een hoogte tot 6 meter hoog en hebben daarom een plantafstand van 8-10 meter in de rij en 6 meter tussen de rijen nodig. Toepassing hoofdzakelijk in wijken, buurten en woonstraten.

Met beplantingen kunnen openbare ruimten zodanig worden ingedeeld, dat dit het gebruik van die ruimte ten goede komt. Rijweg, fietspad en trottoir kunnen door groen op voortreffelijke en aantrekkelijke wijze gescheiden worden.

Bij deze herinrichting had het pad beter als harde scheiding tussen particulier groen en gemeentelijk groen kunnen dienen. Nu zijn er 2 smallere groenstroken en grenst gemeentelijk groen aan particulier groen.

- Entreegebieden van de afzonderlijke kernen dragen zorg voor een representatieve uitstraling. Beplanting in een buurt wordt zoveel mogelijk afgestemd op de ordening van waaruit de buurt is opgebouwd. Voor elk type ordening wordt een afzonderlijke beplanting vastgesteld. De hiërarchische stedenbouwkundige opbouw van verbindingsweg, ontsluitingsweg en woonstraat dient in het groenontwerp herkenbaar terug te komen.
- Verbindingswegen vormen een duidelijke lijnvormige structuur, zij worden voorzien van forse aaneengesloten karakteristieke elzensingels, met als onderbegroeiing ecologisch beheerd bermgras met afwisselende heestervakken. Deze inrichting is karakteristiek voor Terschelling en dient zoveel mogelijk in stand worden gehouden en waar mogelijk versterkt te worden.
- Voor ontsluitingswegen kiest men vaak voor een lichtere bomenpartij, wel of niet geplant in een aaneengesloten rij. Als onderbegroeiing niet al te lang gras, eventueel opgefleurd met bloembollen en afgewisseld met bloeiende sierheesters.
- De beplanting van woonstraten wordt veelal bepaald door het type woningen dat eraan staat en in hoeverre deze beschikken over een voortuin. In de meeste gevallen worden deze straten voorzien van de wat kleinere boomsoorten die zich onderscheiden in vorm, kleur en/of bloem en zijn perken met onderhoudsvriendelijke heesters aanwezig.
- Op pleinen is vaak gelegenheid om de ruimte in te vullen met heesters en boomgroepen. Echter moet de recreatieve druk niet worden onderschat. Terschelling kent diverse festiviteiten die grote aantrekkingskracht hebben op bezoekers die op hun beurt de ruimte nodig hebben. Dit geeft druk en in zekere zin concurrentie. In sommige situaties moet de inrichting daarop worden aangepast. Hagen en sierheesters zijn op die locaties daarom niet duurzaam in stand te houden. Op dergelijke locaties kan een inrichting met alleen bomen het plein of locatie enigszins aankleden. De huidige inrichting is daardoor in de meeste gevallen aangepast op het gebruik.

In het geheel is het niet onbelangrijk om de waardevolle inrichting zoveel mogelijk in stand te houden, deze ligt ten grondslag aan de bestaande groencomposities en levert een belangrijke bijdrage aan de cultuurhistorische waarde en het toeristische imago.

3.2. Duurzaamheid

Het is van groot belang dat de beplanting en met name bomen tot volwasdom uit kunnen groeien. Om de bomen goed tot hun recht te laten komen en kwaliteit te bereiken en te behouden moet er voldoende ruimte onder- en bovengronds aanwezig zijn. Met name wat betreft bomen moeten we voorwaarden scheppen voor voldoende ruimte voor lange tijd. Hier geldt: liever een paar goede bomen met voldoende ruimte dan een hele rij kwakkelende exemplaren. Bomen die onjuist geplant zijn worden op den duur minder vitaal, daardoor vatbaar voor ziekten en plagen en kosten in beheer en onderhoud veel meer dan de afschrijving van de investering!
De gemeente dient heel bewust om te gaan met de keuze voor het type groen. Hierbij hanteert de gemeente het uitgangspunt dat uitsluitend groen wordt toegepast dat past in de omgeving en daar kan gedijen. Naast voldoende ruimte betreft het ook de beeldbepalende waarde en de functionaliteit. In nieuwe ruimtelijke situaties is het daarom van groot belang om bewust om te gaan met het inpassen van groen. In bestaande situaties kan de overweging gemaakt worden om het groen om te vormen of zelfs geheel te verwijderen in het geval deze niet past in de betreffende omgeving en weinig functioneel is.

Onvoldoende ruimte voor het groen om tot het gewenste kwaliteitsbeeld te komen. Groen is niet functioneel. Oplossing is om parkeervak op te offeren voor bredere groenstroken met meer ruimte voor ontwikkeling of opruimen van de vakken indien de parkeerdruk te groot is.

3.3. Groensoort

Bij het maken van een beplantingskeuze dient men vooral rekening te houden met de sociale veiligheid in de openbare ruimte en de haalbaarheid op technisch, beheermatig en financieel vlak. Sociale veiligheid: kiezen voor forse beplanting als wind- en schaduwwerking daar waar het kan en kiezen voor overzichtelijke lage beplanting waar het moet.

Haalbaarheid: Een belangrijke factor is de beheerbaarheid van de te kiezen groensoorten. Sommige soorten, bijvoorbeeld rozen en vaste planten, vragen een arbeidsintensief onderhoud. Ook met de uitvoerbaarheid van het onderhoud moet ernstig rekening gehouden worden, de geldende Arbo-wet speelt hierbij een belangrijke rol. Daarnaast zijn vaak de beschikbare financiële middelen een bepalende factor bij het kiezen van soorten. Omwille van onder andere het milieu en de duurzaamheid wordt voornamelijk gebruik gemaakt van inheemse soorten.

In nieuwe plannen en bij vervangingen kiezen we alleen voor geschikt plantmateriaal en een goede voedingsbodem. Over het algemeen moeten de betreffende planten ziekte- en klimaatbestendig zijn en geschikt voor de standplaats (zoute zeewind).

Aansluitend op de indeling van de ruimtelijke sturing en de kaders bij ontwerp kan bij het maken van beplantingskeuze per onderdeel gebruik gemaakt worden van vier groentypologieën, waarbij aan elke typologie een eigen kwaliteitsniveau is verbonden.

Beheergroepen	Kwaliteitsniveau	Groentypologieën	Ruimtelijk gebied
• vaste planten	A	siergroen	Centrum
• perkrozen	A	siergroen	Centrum
• bloembakken	A	siergroen	Centrum
• gazons	B	structureel groen	Wijken en buurten
• heesters	B	structureel groen	Wijken en buurten
• bodembedekkers	B	structureel groen	Wijken en buurten
• botanische rozen	B	structureel groen	Wijken en buurten
• hagen	B	structureel groen	Wijken en buurten
• sportvelden	B	structureel groen	Wijken en buurten
• recreatief gras	B	structureel groen	Wijken en buurten
• ruw gras	C	landschappelijk groen	Buitengebied
• bosplantsoen	C	landschappelijk groen	Wijkranden / buitengebied
• singels, hakhout etc.	C	landschappelijk groen	Buitengebied
• Bossen	D	natuurgroen	Bossen
• begraafplaatsen	A	siergroen	Begraafplaatsen
• vijvers	C	landschappelijk groen	Vijvers

Conversie van soorten beplantingen naar groentypologieën met een kwaliteitsniveau per ruimtelijk gebied.

De groentypologieën, zoals hierboven vermeld beschikken met hun plantensoorten over eigenschappen die passen bij de beoogde karakters van de ruimtelijke gebieden. Middels bovenstaande tabel wordt inzicht gegeven in de relatie tussen ruimtelijke gebieden en de groentypologieën.

3.4. Afschrijving

Als groen duurzaam in stand wordt gehouden, wordt de volle waarde van groen benut, welke bij aanleg is geïnvesteerd. Indien eerder wordt ingegrepen betekent dit dat een deel van de economische waarde teniet gaat. Voorwaarde bij deze levensduren is een duurzaam en voldoende onderhoudsfrequentie, zodat de kwaliteit in stand wordt gehouden. Onderstaande tabel toont de globale levensduren van het groen. Hiermee kan de afschrijving van groeninvestering worden berekend. De meeste gemeentes reserveren 5% van het groenbudget voor vervanging.

Categorie	Soort groen	Levensduur (schatting)
Gazons		
	Gazons extensief	30 jaar
	Gazons intensief	20 jaar
	Speelweides/ trapveldjes	10 jaar
Beplanting		
	Bodembedekkers	25 jaar
	Eenduidige blokbeplanting	25 jaar
	Rozen	15 jaar
	Botanische rozen	20 jaar
	Hagen	30 jaar
	Solitaire heesters	30 jaar
Bosplantsoen/ hakhout		
	Struikvormers	30 jaar
	Struik-/ boomvormers	40 jaar
	Hakhout/ bos stedelijk	80 jaar
Bomen		
	Boom 1e grootte	80 jaar
	Boom 2e grootte	60 jaar
	Boom 3e grootte	40 jaar

Gemiddelde levensduren diverse groentypen

3.5. Kwantitatief en kwalitatief groenbehoud

Terschelling heeft als eiland een grote aantrekkingskracht. Dit brengt ontwikkelingen met zich mee die soms ten koste zal gaan van het aanwezige groen. Omdat de aantrekkingskracht ook grotendeels wordt bepaald/veroorzaakt door het groen, zal bij nieuwe ontwikkelingen vooraf goed moeten worden nagedacht over de gevolgen van die ontwikkelingen. Door respectvol om te gaan met de kwaliteiten van het eiland wordt het doel niet uit het oog verloren. Om de identiteit van Terschelling niet te verliezen dient het groen, wat moet wijken voor bijvoorbeeld nieuwbouw, te worden gecompenseerd. Omdat het eiland beperkte ruimte heeft zal compensatie een grote druk leggen op nieuwe ontwikkelingen. Het belang van het groen komt door deze maatregel wel beter in beeld en verdient daarmee een eerlijke afweging.
Vervanging van het groen wat moet verdwijnen, vindt zoveel mogelijk in de directe omgeving plaats, waarbij het groen vooral wordt ingezet als verbetering van bestaande groenstructuren. Het compensatiegroen krijgt hiermee direct een duurzaam karakter. Het is van groot belang om de discussie over compensatie te voeren omdat Terschelling haar aantrekkelijkheid en aantrekkingskracht niet moet verliezen.

Bij nieuwe inrichting komt snippergroen niet meer voor omdat de gemeente de openbare ruimte hier opnieuw en functioneel in kan vullen. Door ontstane situaties is het soms mogelijk om snippergroen aan te kopen of te huren. Op 30 september 2013 heeft het gemeentebestuur "beleidsnotitie overhoekjes" vastgesteld. Dit beleid is te vinden in de module Snippergroen.